

Núm. 6

BUTLLETÍ INFORMATIU

Hivern 2003

PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC · CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

NS3

28/2/03
CENTRE DE DOCUMENTACIÓ
I EDUCACIÓ AMBIENTAL
PARC NATURAL DE SANT
LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC

Voltant pel Parc

de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Medi Natural

Equipaments del Parc

**El Club Montanyenc
Sant Llorenç**

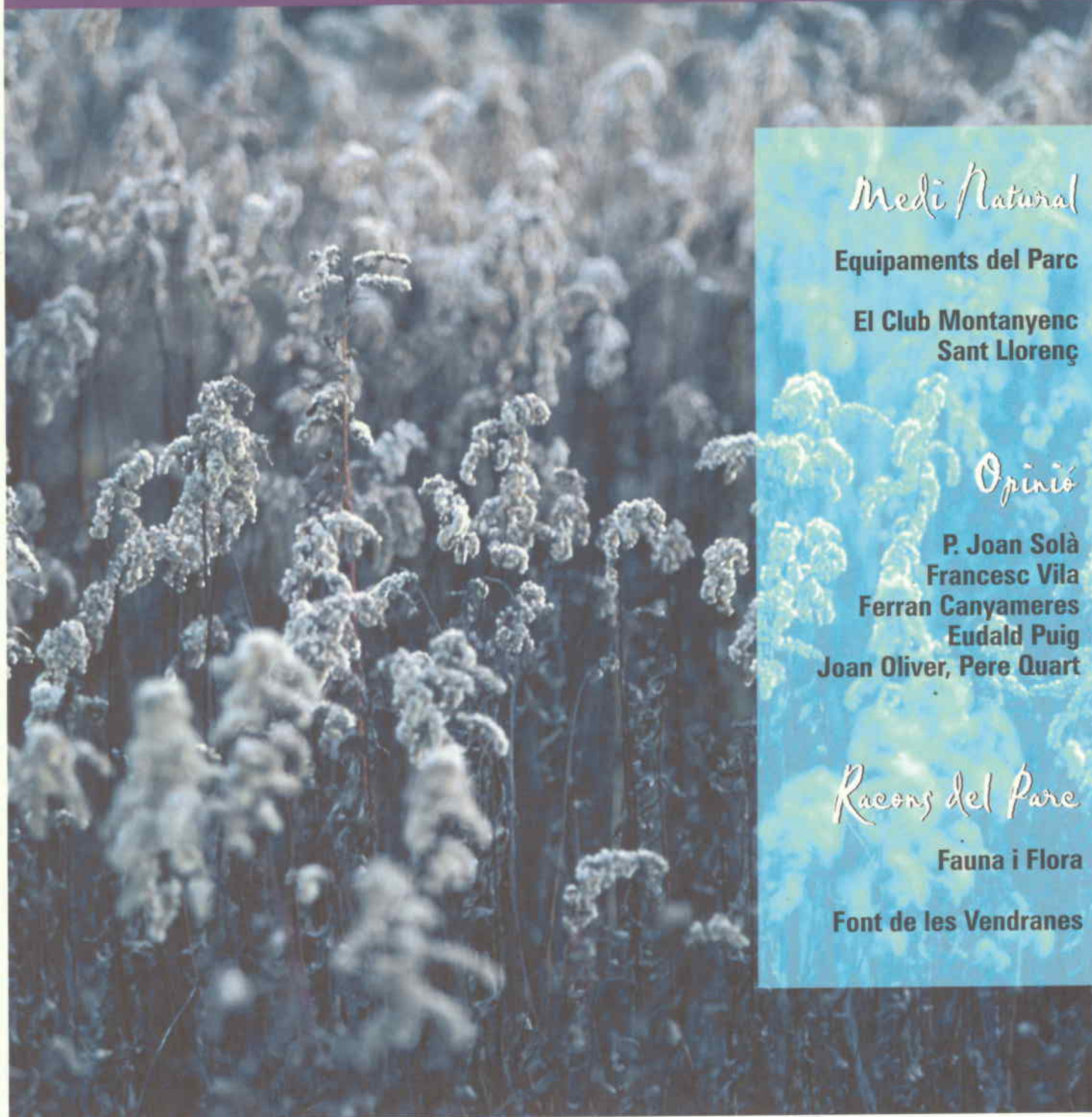
Opinió

**P. Joan Solà
Francesc Vila
Ferran Canyameres
Eudald Puig
Joan Oliver, Pere Quart**

Racones del Parc

Fauna i Flora

Font de les Vendranes

Amb aquest número, el butlletí assolirà el primer any d'existència, que podem considerar positiu si recollim les diferents opinions. Els objectius que van promoure la necessitat d'un butlletí d'aquestes característiques han estat perfectament assolits. També ha cobert un buit que esperem serveixi per a continuar donant difusió al Parc i per a conèixer-lo millor des de les diferents perspectives: tot allò que hi passa i s'hi fa, que és un element viu i dinàmic on sempre podem conèixer alguna cosa més, estudis, publicacions, vegetació, activitats, normatives, històries...

Esperem, doncs, haver contribuït a aquesta tasca i continuar en aquesta línia amb l'esperança d'anar ampliant el butlletí tant pel que es refereix al seu contingut com a les diferents aportacions.

Aquest butlletí ha de ser el resultat de l'esforç col·lectiu i la voluntat de donar difusió a aquest patrimoni natural i tot allò que l'envolta, garantint la seva preservació i respecte. Com més conequem i valorem el nostre patrimoni natural, més el tindrem en compte a l'hora d'utilitzar-lo i gaudir-lo. Durant aquest any de vida, esperem haver aconseguit aquests objectius i volem agrair a tothom el seu suport, aportacions i interès.

Equipaments principals del Parc

- 1 Àrea d'esplai de la Riera de les Nespres (Mura)
- 2 Centre d'informació de Mura
- 3 Oficina del Parc a la Mata (Mura)
- 4 Centre d'informació de Coll d'Estenalles (Mura)
- 5 Conjunt monumental de la Mola (Matadepera)
- 6 Àrea d'esplai del Torrent de l'Escaiola (Matadepera)
- 7 Equipament cultural de l'Obac (Terrassa-Vacarisses)
- 8 Equipament d'educació ambiental i punt d'informació (Matadepera)
- 9 Centre de Documentació (Terrassa)

Crèdits

Redacció:
Centre de Documentació i Educació Ambiental
d'Eco-Equip.

Col·labora:
Diputació de Barcelona Àrea d'espais naturals.

Edita:
Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Terrassa.

Disseny i maquetació:
Nexo Disseny Gràfic

Fotografies:
Frederic Vancells, Jordi Canyameres

Impressió:
Impremta Dit i Fet

Han col·laborat en la redacció d'aquest número:
Jordi Pérez (Regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Terrassa) · Salvador Pérez (Cap responsable del CDEA) · Anna Mª López (Tècnica del CDEA) · Jordi Merino (Club Muntanyenc Sant Llorenç) · Jordi Orriols (Fundació "Els Protectora del Bosc") · Susanna Carmona (periodista) · Personal del Parc i Consell Municipal de Medi Ambient

Ajuntament de Terrassa

Medi Ambient

Centre de Documentació
i Educació Ambiental

eco-equip

Diputació de Barcelona

Àrea d'Espais Naturals

Impressió sobre paper reciclat

Entitats relacionades amb el nostre Parc:

Club Muntanyenc Sant Llorenç

Fundat l'any 1994 · 447 socis · c. Camí de la Font de les Canyes, 15 · 08227 Terrassa (Barcelona)
info@cmstllorc.org · cmstll@suport.org · http://www.cmstllorc.org

Seccions: escalada, excursionisme, espeleologia, alta muntanya, esquí.

Activitats destacades: participarem en l'organització de la VIII Ruta dels Tres Monestirs que tindrà lloc el proper 9 de març. També aquest any celebrarem a les nostres instal·lacions dues proves importants d'escalada: el dia 17 de maig la Copa Catalana d'Escalada Esportiva i el 20 i 21 de setembre de 2003 el *Campeonato de España de Dificultad*.

Cursets: cada any, organitzem cursets d'iniciació a l'escalada esportiva. Es tracta tant de cursets propis del club, com de cursets organitzats per la FEEC.

Instal·lacions: Saló social, sala d'actes i sala de juntes, vestidors amb dutxes d'aigua calenta, biblioteca de muntanya i ressenyoteca, pista de sorra de futbol, pista de bàsquet, paret de bloc (*boulder*) i rocòdrom.

Novetats bibliogràfiques al CDEA

Anàlisi de la distribució de les espècies d'ocells nidificants

presentes al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (1999-2001).

Baltà, Oriol; Bros, Vicenç; Pérez, Marc. Barcelona. Grup Català d'Anellament. Museu de Zoologia, 2002.

Estudi amb l'objectiu de conèixer la distribució de les espècies d'ocells presents al Parc durant el període estival. En aquest informe, es mostren els resultats obtinguts entre 1999 i 2001. Inclou mapes de distribució detallats per a cadascuna de les espècies detectades durant l'estudi.

Programa de seguiment de l'avifauna al terme municipal de Terrassa.

Maig 2000-Agost 2001. Barcelona. Grup Català d'Anellament. Museu de Zoologia 2002.

Informe de resultats del programa de seguiment de l'avifauna al terme municipal de Terrassa fruit del conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Terrassa i el Grup Català d'Anellament. El programa de monitoratge de les poblacions d'ocells que s'està desenvolupant es basa en el protocol metodològic del programa SYLVIA i, a més, està complementat amb la realització d'un conjunt de censos complementaris.

En aquest número, presentem tot un recull d'opinions de diferents personatges (escriptors, poetes, periodistes...) que parlen o fan referència al Parc, extretes de la Guia del Parc Natural de St. Llorenç del Munt i l'Obac editada per la Diputació de Barcelona, que ens permet observar-les en el temps.

✿ "El conjunt de la muntanya és una cosa bellíssima. No hi manquen les fresques fonts, els estimbals espectaculars, les coves teatrals, els senderons porucs que condueixen a raconets plens de poesia..."

P. Joan Solà, SCH.P./Centre Excursionista de Terrassa · *Guia Monogràfica de Sant Llorenç del Munt, 1935.*

✿ "No vaig sol aquest matí per les arbredes. M'acompanya l'oriol, la mallarenga, el cotoliu i el bitxac, la cuereta, el pica-soques tossut, la fina merla, i en el setí blau del cel les orenetes, del seu missatge de pau fent-me l'ofrena.

Francesc Vila. *Ocells · Els versos de St. Llorenç, 1960.*

✿ "La planta de Sant Llorenç del Munt és com una estrella que per la banda nord té una cua que es desplega en diversos raigs i en perfecta corba fins a Migjorn. Aquesta cua és la veritable carena de Sant Llorenç del Munt, la qual comença als Òbits, seguint pel coll d'Estenalles i el Montcau, la Mata i passant per Castell Sopera i l'Obac, amb contraforts cap a Rellinars, Vacarisses, Olesa de Montserrat i Viladecavalls. Dels Òbits a la Mata es troben les porcions de paisatge més clàssic de la muntanya, amb pics de mil a vuit-cents metres. És una carena que planeja amb pins que semblen avets en el pic horitzontal dels Òbits."

Ferran Canyameres · *El Vallès vigor i bellesa, 1961.*

✿ "21 de novembre. He anat al Paller de Tot l'Any. És un turó que s'alça en forma de paller de roca pelada, amb alguns escassos matolls i petites alzines que s'aferran als socs produïts per l'erosió. Dessota l'escarit tuc desert, omplint canals i esplanades baixes, corria la boira lentament cap al Baix Llobregat fins a topar, a mig aire, amb les parets de Montserrat. Llavors, del pic estant, el boiram semblava un riu cabalós i blanquíssim que discorria calmament cap al sud-est. En canvi, dalt la minsa plataforma del pic, hi feia sol, un sol radiant enmig del cel ben blau."

Eudald Puig · *El traç d'un any, 1989.*

✿ "Mai no oblidaré les nits d'agost al Marquet de les Roques, al fons de la vall d'Horta, sota el Montcau. El Marquet és un castell construït amb la pedra vermellosa del país, combinada amb el maó vist. És obra de l'arquitecte Batllewell i va ser un capritx del meu avi Antoni Oliver i Boixó. Al Marquet he passat les temporades més felices de la meua vida. Les nits, sobretot, hi prenen una serenitat i una transparència gairebé màgiques."

Joan Oliver, Pere Quart · *Temps, records, 1991.*

Creació de la fundació: "Els protectors del bosc". Sant Llorenç Savall.

L'objectiu principal d'aquesta fundació és mantenir el bosc net, des del punt de vista silvícola, per tal que tothom en pugui gaudir, al mateix temps que es protegeixen les espècies animals i vegetals, i es fa una prevenció contra els incendis forestals.

Inicialment, la Fundació centrà les seves actuacions de protecció al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i als termes municipals que l'envolten. Posteriorment, si els recursos són suficients, es podrà ampliar a la resta de Catalunya (preveient centres d'actuació a cada espai natural a protegir.

Jordi Orriols

Consell coordinador Comissió consultiva

El passat 13 de desembre, va tenir lloc, al Casal de Cultura de Talamanca, la reunió del consell coordinador del Parc on es van tractar els resultats de la campanya de prevenció d'incendis, l'estat actual de la gestió, les línies bàsiques per al pressupost de 2003 i es va presentar la nova imatge gràfica de la xarxa de parcs.

El 17 de desembre, a l'oficina de La Mata, va tenir lloc la reunió de la Comissió Consultiva on es va presentar l'informe de gestió, la nova imatge gràfica de la xarxa de parcs i la proposta d'execució de la pista forestal de la coma d'en Vila a Matarrodona.

Font de la Pola

Fruit de l'acord entre el Servei de Parcs i la fundació La Mina (Aigües de Terrassa), aquesta ha iniciat els arranjaments dels voltants de la font i del camí d'accés, amb la finalitat de consolidar la taula existent, millorar el desguàs de l'aigua i el seu aprofitament per a la fauna salvatge i, finalment, ordenar l'accés a la font.

Font de la Portella

El personal del Parc està treballant en la reconstrucció dels voltants de la font i consolidant la bassa preexistent, amb l'objectiu de consolidar i restaurar el patrimoni arquitectònic del Parc i recuperar els excedents de la bassa per tal d'alimentar punts d'aigua per a la fauna silvestre.

Prevençió d'incendis

S'ha publicat l'informe de la campanya de vigilància i prevenció d'incendis de l'any 2002. L'informe destaca que el cost total per al Parc de Sant Llorenç del Munt i l'Obac ha estat de 315.361 €, que s'han registrat un total de 210 incidències i que la superfície total cremada dins del Parc ha estat de 850 m² com a conseqüència d'un llamp al sector de l'Obac i d'un incendi provocat al sector de Mura.

Escalada

Ha estat editat el butlletí informatiu sobre la regulació de l'escalada, on s'expliquen els acords presos i l'abast de la regulació d'aquesta activitat esportiva. Paral·lelament, s'han instal·lat diversos pòsters informatius en els indrets d'accés als llocs d'escalada.

Conreu

Dins del programa de recuperació i manteniment d'espais oberts, amb la finalitat de mantenir la diversitat d'hàbitat del Parc i de la seva fauna associada, durant l'últim trimestre de l'any s'han continuat els treballs destinats a emprar i sembrar els camps de conreu dels Hostalets del Daví i de La Mata.

Deixalles

Després de diverses gestions administratives amb tràfic i propietaris de vehicles abandonats, durant el mes de desembre han estat retirats un total de vuit vehicles accidentats que es trobaven abandonats en diferents marges de la carretera BV 122 i BV 1221.

Punts d'informació

S'han adjudicat les obres per a la construcció del nou punt d'informació del Parc, que estarà ubicat en el Pla de Sant Llorenç (zona de les urbanitzacions de Matadepera).

A partir del mes d'abril, tots els diumenges s'obriran les portes del Punt d'Informació del Pont de Vilomara, on es podrà gaudir d'una exposició sobre el conreu de la vinya d'anys enrere i on s'oferiran activitats lúdiques i educatives.

Pessebres

Durant el mes de desembre, s'han tramitat un total de 12 permisos per a la tradicional instal·lació de pessebres al Parc.

Bus Parc

El passat mes de desembre, es va presentar una ponència a la Reserva d'Urdbai (Reserva MAB) sobre el cas del Bus Parc a Sant Llorenç com a exemple de promoció del transport públic en espais protegits.

Font de les Vendranes

Amb un bon raig d'aigua fresca, brolla a la banda dreta del llit del torrent de les Vendranes, a la part baixa de la masia del mateix nom.

Situats a la casa de les Vendranes, a la qual s'arriba per un camí carreter que surt a l'esquerra de la carretera de Terrassa a Rellinars passat el km 12, se segueix un camí que comença al costat d'una gran alzina i voreja un petit hort que es cultiva en aquest pla. Agafa, tot seguit, amb forta baixada, la direcció al torrent. En arribar-hi, es veu la font, tot i estar bastant amagada per fanals i altres matolls.

Extret del llibre: E. Grau/F. Vancells, 70 fonts de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Ed. Cau Pie de Lletres.

Fauna

Gat mesquer o geneta (*Genetta genetta*)

El gat mesquer és un carnívor que pertany al grup dels vivèrrids que, malgrat fou introduït en segles passats (probablement a l'Edat Mitjana pels musulmans), es considera una espècie natural a la Península. Es distribueix per Àfrica i la Península des d'on s'expandeix fins al centre d'Europa, essent probablement el factor tèrmic el que limita la seva distribució ja que prové de climes càlids. Normalment, es troba en àrees amb coberta vegetal ben desenvolupada, especialment associades a rocams, rius i barrancs, essent l'hàbitat predilecte l'alzinar.

A l'àmbit del Parc, es considera una espècie generalista en la selecció d'hàbitat, tot i que és a les riberes i als conreus on s'observen més rastres.

És un carnívor d'hàbits nocturns amb els sentits de la vista, l'olfacte i l'oïda molt desenvolupats. La seva presència s'identifica especialment per les latrines ubicades en llocs prominents o, de vegades, en coves o forats. Al Parc, l'alimentació del gat mesquer consta, majoritàriament, de mamífers (sobretot, el ratolí de bosc) especialment a l'estiu i l'hivern, d'invertebrats a la primavera i la tardor, destacant escorpins i cargols, i de fruits com els del roldor, figues i cireres d'arboç. Amb poca freqüència, també s'alimenta d'ocells, rèptils i escombraries.

En estat salvatge, la mitjana de ventrades és de 2,1 cries. Té dos períodes de gestació, un primaveral i l'altre estival. En els nostres entorns, els naixements es produeixen a l'estiu. Actualment, la geneta no és una espècie cinegètica, malgrat que es pot capturar amb autorització administrativa ja que no està protegida. Les causes més freqüents de mortalitat antròpica són els parany i els atropellaments.

Com que la geneta actua com a gran depredador en la piràmide tròfica de l'ecosistema i, per tant, és un regulador de les poblacions de micromamífers, cal ser molt prudent a l'hora de voler disminuir la densitat d'aquest i altres carnívors naturals.

Flora

Falzia (*Adiantum capillus-veneris*)

Com la resta de falgueres, la falzia és una planta arcaica que va dominar la Terra durant el període carbonífer. Totes les falgueres generen les espores en l'envers de les fulles i depenen de l'aigua de pluja o rosada com a element transmissor. La falzia presenta un rizoma reptant i les fulles són de color verd clar, amb pecíol fi bru negrós i de contorn ample oblong (més ample que llarg). Del gènere *Adiantum* hi ha unes 200 espècies, la majoria tropicals i subtropicals. En els Països Catalans, només existeix la falzia.

A Sant Llorenç, és present a tot el massís en roques, coves i pous humitejats per aigua que precipita carbonat càlcic.

Es considera una planta medicinal ja que té diferents principis actius que fan que tingui un efecte diürètic, emol·lient i estimulant del flux menstrual. Amb aquesta finalitat, s'utilitza la part aèria de la planta, que es recull a finals d'estiu. Es pot deixar assecar, però fresca és més eficient. Com a infusió, es pren per a estimular la menstruació, contra la bronquitis i la tos.

Si estàs interessat en rebre aquest butlletí posa't en contacte amb el CDEA, Cisterna, 39, baixos 2a. 08221 Terrassa. Tel. 93 780 89 00. cdea@terrassa.org

fem
bon
ambient

www.mediambient.terrassa.org